

SPW

Goed voor
elkaar.

www.spw.nl

Pensioen in verkiezingsprogramma's

**Keuzes in Kaart
2018-2021**

*Een analyse van elf
verkiezingsprogramma's*

• Kabinet gaat meerdere partijen bevatten

	Tweede Kamer	14-02-2017 (TNS-NIPO)
PVV	15	27
VVD	41	24
CDA	13	18
D66	12	18
GL	4	16
SP	15	11
PvdA	38	11
50Plus	2	9
CU	5	6
PvdD	2	5
SGP	3	3

- De peilingen laten zien dat de verkiezingsuitslag moeilijk te voorspellen is
- Bij de kabinetsformatie lijken ten minste 4 partijen nodig om een meerderheid te krijgen.
- Dit beeld kan echter nog sterk wijzigen

Update eerdere analyses

16 februari: plannen concreter in doorrekening CPB

- Meer partijen kiezen voor aftoppen dan in programma's (fiscaal aftoppen of aftoppen verplichtstelling)
- CPB neemt afschaffen doorsneesystematiek alleen op als dit expliciet is vermeld; dus los van overstap op premiereregeling
- Lumpsum zit alleen in doorrekeningen bij D'66, maar staat in meerdere programma's
- Veel voorstellen om inkomenspositie gepensioneerden met een laag inkomen te ondersteunen en t.b.v. flexibilisering AOW

Wijzigingen op congressen politieke partijen:

- Amendement VVD: vrije keuze pensioenuitvoerder geschrapt (*alleen niet op alle plaatsen*)
- Amendement GL: concepttekst over contract gewijzigd (kan nu op meerdere contracten duiden, bijvoorbeeld IV-C of I-B)

PARTIJEN HEBBEN DIVERSE (PENSIOEN)WENSEN

	17-02-2017	PVV	VVD	CDA	D66	GL	SP	PvdA	50+	CU	PVDD	SGP
Contract	Contractvorm	sneller indexeren	4a	4c	4a	1b/4c?	<u>huidig stelsel, hogere rekenrente</u>	geen individuele poljes/1b?	<u>huidig stelsel, rekenrente 4%</u>	4 a / 4 c	-	4 a
	<u>Afschaffen doorsnee-systematiek</u>	-	-	-	ja	-	-	-	-	ja	-	ja
	Aftoppen	-	-	-	verplichte opbouw tot 54.000	fiscaal aftoppen op 74.000	max 40,4% aftrekbaar	verplichte opbouw tot 74.000	-	fiscaal aftoppen op 55.500	-	fiscaal aftoppen op 55.500
AOW	Flexibilisering of lagere leeftijd	65 jaar	max 3 jaar later	-	max 1 jaar eerder of 5 jaar later	max 3 jaar later	65 jaar	max 3 jaar eerder of later	65 jaar	-	na 40 jaar werk op 65, flexibel	max 3 jaar later
	Hogere AOW of ouderenkorting	-	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
	Fiscalisering	-	-	-	-	ja	-	-	-	ja	-	ja
<u>Keuzevrijheid</u>	Lumpsum	-	ja	-	max 10% op pensioen-datum	-	-	ja	-	-	-	ja
	Premieholiday	-	-	-	max 5 jaar	-	-	-	-	-	? (meer keuze)	-
	Vrije keuze uitvoerder	-	?	-	ja	-	-	-	-	ja	? (groen)	-
Overig	Wonen, zorg en pensioen	-	-	<u>uitkerings-fase</u>	-	-	-	-	-	aflossen hypotheek met pensioen	-	aflossen hypotheek met pensioen
	Beleggen	-	-	-	-	-	-	20% in NL	-	min. % in energietransitie	inspraak deelnemers	-
	ZZP	toegang pensioen-fonds	<u>geen verplichting</u>	<u>fiscale prikkels</u>	makkelijker sparen en verzekeren	makkelijker sparen, verplichte AOV	-	plicht tot 54.000	pensioen-fonds voor ondernemers	verleiden deelname pensioen-fonds	makkelijker sparen, toegang AOV	<u>belemmeringen opheffen</u>

• ANALYSE

- 1. Grote kans op kwartetten tijdens kabinetsformatie.** Er zijn veel partijen nodig voor een meerderheid, en al die partijen hebben verschillende wensen, dus de kans op uitruil van wensen is groot.
- 2. Meer keuzevrijheid is een onomkeerbare trend.** Een keuzemogelijkheid die al snel gerealiseerd kan worden is de lumpsum of een flexibele premie-inleg. Het meest ver gaan D66 en CU die pleiten voor vrije keuze van uitvoerder.
- 3. Aftopping wordt toch vaak genoemd.** In de doorrekeningen van het CPB komt aftopping veel vaker voor dan in de teksten van de verkiezingsprogramma's. PvdA en D'66 toppen de verplichte pensioenopbouw af, waar GL, CU en SGP kiezen voor fiscale aftopping. De inkomensgrenzen liggen op 1,5 tot 2 keer modaal. De SP begrenst het maximale tarief waartegen pensioenpremies afgetrokken mogen worden.
- 4. Kans op premiereregeling neemt iets toe.** Veel partijen hebben direct of indirect hun voorkeur uitgesproken voor een premiereregeling (VVD, CDA, D'66, CU, SGP) waarbij ze met name verschillen over de gewenste mate van risicodeling. PVV, SP en 50Plus willen bij uitkeringsovereenkomsten blijven. PvdA en GL hebben een voorkeur voor een collectief stelsel, maar is de voorkeur voor een premie- of uitkeringsovereenkomst niet geheel duidelijk. Als de sector met een unaniem voorstel komt, lijkt de kans aanzienlijk dat deze door de politiek wordt overgenomen.
- 5. Effect afschaffen doorsneesystematiek beperkt in doorrekeningen.** Het huidige kabinet wil de doorsnee-systematiek in 2020 afschaffen en ook de SER gaat in haar varianten I-B en 4-C hier vanuit. Alleen D'66, CU en SGP hebben dit voornemen expliciet in de verkiezingsprogramma's staan, maar voor een overstap op een premiereregeling is afschaffing van de doorsneesystematiek noodzakelijk (dus ook voor VVD en CDA en mogelijk voor GL en PvdA). Implementatie is geen sinecure vanwege de vermeende te compenseren kosten (max. € 100 miljard). In de doorrekening van het CPB wordt echter alleen een kleine plus toegelicht: "De hogere pensioenpremie in de transitieperiode leidt tot 0,1 miljard lastenverlichting in 2021. Op lange termijn zijn pensioenpremies lager door de langere beleggingshorizon." Naar verwachting is hierbij een transitieperiode van 25 jaar aangehouden.
- 6. Beleggingsvrijheid fondsen mogelijk ingeperkt.** De PvdA wil dat 20% in Nederland wordt belegd. CU wil dat fondsen geheel fossielvrij beleggen. D66 en PvdD willen meer inspraak/keuze voor deelnemers.
- 7. Veel aandacht, maar geen verplichte pensioenopbouw voor zzp'ers.** Alle partijen hebben de wens dat zzp'ers meer pensioen gaan opbouwen. Een verplichting hiertoe zien we echter alleen bij PvdA, de overige partijen laten het bij opheffen belemmeringen, verleiding of fiscale prikkels door de zelfstandigenaftrek hieraan te koppelen (CDA).
- 8. Flexibilisering AOW komt dichterbij.** De maatvoering verschilt, maar veel partijen doen voorstellen om de ingangsdatum van de AOW te flexibiliseren.